

**АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
ВІТЧИЗНЯНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Для приведення освітньо-професійної програми у відповідність до вимог Професійного стандарту вчителя робочою проектною групою було проведено аналіз освітніх програм зі спеціальності 014 «Середня освіта (Фізика)» таких закладів вищої освіти України: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова; Житомирський державний університет імені Івана Франка; Уманський державний педагогічний університет імені П. Тичини; Херсонський державний університет; Бердянський державний педагогічний університет; Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара; Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки; ДВНЗ "Ужгородський національний університет"; Одеський національний університет імені І.І. Мечникова; Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка; Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка; Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя;

На підставі аналізу встановлено спільні риси вказаних освітньо-професійних програм щодо освітніх компонентів із циклів фундаментальної та фахової підготовки та розглянуто можливості урахування досвіду цих ЗВО для удосконалення ОП «Фізика» з урахуванням специфіки спеціальності, кадрового потенціалу та наявної лабораторно-технічної бази СумДУ.

У контексті фундаментальної підготовки здобувачів доцільно врахувати досвід Дніпровського національного університету імені О. Гончара, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Уманського державного педагогічного університету імені П. Тичини та Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка та об'єднати освітні компоненти «Механіка», «Молекулярна фізика та основи термодинаміки», «Електрика та магнетизм», «Оптика», «Атомна фізика, елементи фізики ядра та елементарних частинок» в єдиний освітній компонент «Загальна фізика» (Додаток 1). Також має сенс об'єднання освітніх компонентів «Електродинаміка і основи спеціальної теорії відносності», «Квантова механіка» й «Статистична фізика і термодинаміка» в освітній компонент «Теоретична фізика».

Щодо психолого-педагогічної та методичної підготовки здобувачів, варто зазначити, що кожен ЗВО має освітні компоненти «Педагогіка» та «Психологія». У деяких освітніх програмах окремо виділені компоненти: «Основи педагогічної майстерності», «Інклюзивна освіта», «Методика виховної роботи» (Додаток 2), які здатні забезпечити формування загальних (ЗК1, ЗК2, ЗК3) і фахових (ФК2) компетентностей, визначених Професійним стандартом вчителя та укладеною на його основі оновленою освітньо-професійною програмою.

Враховуючи досвід НПУ імені М.П. Драгоманова, Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Бердянського державного педагогічного університету, Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (Додаток 2), Житомирського державного університету імені Івана Франка та виходячи зі змістового наповнення дисциплін, пропонуємо об'єднати освітні компоненти «Навчальний фізичний експеримент» та «Методика навчання фізики» в єдиний ОК «Методика навчання фізики».

Згідно з вимогами Професійного стандарту вчителя було здійснено аналіз ОП вітчизняних ЗВО щодо формування у майбутніх вчителів фізики інформаційно-цифрової компетентності: «здатності орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; здатності ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; здатності використовувати цифрові технології в освітньому процесі». За результатами аналізу з'ясовано, що переважна більшість ОП мають освітні компоненти, які тією чи іншою мірою забезпечують формування вказаної компетентності. Переважно це ОК: «Інформаційні технології навчання» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя), «Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності» та «Комп'ютерні інформаційні технології» (Херсонський державний університет), «Хмарні та мобільні технології в освіті» (Уманський державний педагогічний університет імені П. Тичини), «Сучасні інформаційні технології» (Бердянський державний педагогічний університет), «Сучасні інформаційні технології в фізиці» (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара). Досвід вказаних ЗВО доцільно відобразити в ОП «Середня освіта (Фізика)» таким чином. Освітні компоненти «Інформаційні технології» та «Web-технології» перевести у вибірковий цикл, за рахунок вивільнених навчальних кредитів ввести новий ОК «Цифрові технології в освіті», орієнтований на формування у випускників інформаційно-цифрової компетентності, передбаченої Стандартом, саме у контексті здійснення професійної діяльності.

Додаток 1. Аналіз освітніх програм зі спеціальності 014 «Середня освіта (Фізика)» ЗВО України у контексті фундаментальної підготовки здобувачів

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	Механіка	Молекулярна фізика	Електрика і магнетизм	Оптика	Класична механіка	Астрономія	Атомна і ядерна фізика	Електродинаміка		
Дніпровський НУ ім. О.Гончара	Загальна фізика: механіка	Загальна фізика: молекулярна фізика	Загальна фізика: електрика і магнетизм	Загальна фізика: оптика	Загальна фізика: атомна і ядерна фізика	Загальний курс теоретичної фізики: класична механіка	Загальний курс теоретичної фізики: електродинаміка	Загальний курс теоретичної фізики: квантова механіка	Загальний курс теоретичної фізики: термодинаміка і стат. фізика	Астрономія та методика її навчання в школі
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки	Механіка	Електрика і магнетизм	Молекулярна фізика та термодинаміка	Оптика	Фізика атома та атомних явищ	Фізика ядра і елементарних частинок	Теоретична механіка	Електродинаміка	Квантова механіка	Термодинаміка і статистична фізика
Ніжинський ДУ ім.М.Гоголя	Механіка	Молекулярна фізика	Електрика і магнетизм	Теоретична механіка	Оптика та квантова фізика	Термодинаміка і статистична фізика				
Ужгородський НУ	Фізичні основи механіки	Молекулярна фізика	Електрика і магнетизм	Оптика	Атомна фізика	Фізика ядра та елементарних частинок	Теоретична механіка	Електродинаміка і теорія поля	Квантова механіка	Термодинаміка і статистична фізика
Бердянський ДПУ	Механіка	Молекулярна фізика і термодинаміка	Електрика і магнетизм	Оптика	Фізика атома і ядра	Класична механіка	Електродинаміка	Квантова механіка	Термодинаміка і статистична фізика	Астрономія
Одеський НУ ім. І.Мечникова	Механіка	Молекулярна фізика	Електрика і магнетизм	Оптика	Фізика атома	Фізика ядра і елементарних частинок	Класична механіка	Електродинаміка	Квантова механіка	Термодинаміка і статистична фізика
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка	Загальна фізика. Механіка	Загальна фізика. Молекулярна фізика	Загальна фізика. Електрика	Загальна фізика. Оптика	Загальна фізика. Атомна і ядерна фізика	Теоретична фізика. Класична механіка і основи механіки суцільних середовищ	Теоретична фізика. Електродинаміка	Теоретична фізика. Квантова механіка	-	-
Уманський ДУ ім. П.Тичини	Загальна фізика: механіка, молекулярна фізика та термодинаміка	Загальна фізика: електрика і магнетизм	Загальна фізика: оптика	Загальна фізика: атомна і ядерна фізика	Теор. фіз.: класична механіка і основи механіки суцільних середовищ	Теоретична фізика: електродинаміка	Теоретична фізика: квантова механіка	Теоретична фізика термодинаміка і статистична фізика	Астрономія	
Херсонський державний університет	Механіка	Молекулярна фізика та термодинаміка	Електрика та магнетизм	Оптика	Квантова фізика	Клас. мех. і основи механіки суцільних середовищ	Класична електродинаміка	Квантова механіка	Статистична фізика та термодинаміка	Фізика ядра та елементарних частинок
СумДПУ ім. А.Макаренка	Загальна фізика (механіка)	Загальна фізика (молекулярна)	Загальна фізика (електрика і магнетизм)	Загальна фізика (оптика)	Клас. мех. та основи механіки суцільних середовищ	Атомна і ядерна фізика	Електродинаміка	Астрономія	Квантова механіка	Термодинаміка і статистична фізика

Додаток 2. Аналіз освітніх програм зі спеціальності 014 «Середня освіта (Фізика)» ЗВО України щодо психолого-педагогічної та методичної підготовки здобувачів

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	Психологія - 6	Вікова фізіологія та шкільна гігієна	Педагогіка та історія педагогіки - 6	Основи інклюзивної освіти - 3	Методика навчання фізики - 6	Навчальна (педагогічна) практика	Виробнича (педагогічна) практика	Етика та естетика - 3	Основи педагогічної майстерності	
Дніпровський НУ ім. О.Гончара	Педагогіка та психологія середньої школи – 6 кр.	Методика організації виховної роботи - 3	Методика викладання шкільного курсу фізики - 4	Методика організації позаурочної роботи з фізики - 3	Педагогічна майстерність та вікова психологія - 4	Психологічні основи педагогічної діяльності - 3	Сучасні інформаційні технології в фізиці - 4	Виробнича практика - 6	Стажування за фахом - 6	
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки	Вікова фізіологія з основами гігієни - 3	Сучасні педагогічні технології - 3	Методика виховної роботи - 3	Основи психології - 3	Вікова, педагогічна та спеціальна психологія - 3	Інклюзивна освіта - 3	Методика навчання фізики та астрономії у закладах загальної середньої освіти - 4	Шкільний фізичний експеримент - 4	Психолого-педагогічна практика - 3	Педагогічна практика - 6
Ніжинський ДУ ім.М.Гоголя	Інформаційні технології навчання - 3	Психологія - 9	Методика навчання розв'язувати задачі з фізики - 3	Педагогічні студії - 9	Методика навчання фізики - 11	Теорії освітніх вимірювань - 4	Ознайомча практика – 1,5	Педагогічна практика (пропедевтична) – 1,5	Виховна практика з методикою роботи в ДОЦ - 6	Педагогічна практика (виробнича) – 9
Ужгородський НУ	Психологія - 3	Креслення та комп'ютерна графіка - 5	Програмування і математичне моделювання - 9	Педагогіка - 2	Розв'язання задач підвищеної складності – 2,5	Історія і методологія фізики - 6	Техніка фізичного експерименту - 3	Педагогічна (ознайомча) практика - 2		
Одеський НУ ім. І.Мечникова	Педагогіка - 5	Психологія - 4	Історія педагогіки - 2	Методика навчання фізики - 8	Вік. фізіологія, шкільна гігієна з осн. мед. знань - 3	Теор. і практичні основи шкільного курсу фізики - 4	Інформатика та програмування - 10	Навчальна практика - 3	Педагогічна практика - 6	
Полтавський НПУ імені В.Короленка	Педагогіка - 9	Виробнича літня практика	Методика навчання фізики	Основи педмайстерності - 3	Виробнича педагогічна практика – 9	Психологія - 5				
Уманський ДУ ім. П.Тичини	Психологія - 6	Педагогіка - 6	Методика навчання фізики - 16	Вік. фізіологія, шкільна гігієна з основами мед. знань - 3	Теор. і практичні основи ШКФ - 6	Навчальна (педагогічна) практика - 6	Навчальна (предметна) практика - 6	Виробнича (педагогічна) практика - 12	Історія педагогіки (ДЗВ)	Хмарні та мобільні технології в освіті (ДЗВ)
Херсонський державний університет	Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності - 3	Педагогіка - 4	Психологія - 4	Вікова фізіологія і валеологія - 3	Програмування - 7	Методика навчання фізики – 8,5	Комп'ютерні інформаційні технології - 3	Шкільний фізичний експеримент - 5	Навч. практика – 7,5. Виробн. практика – 12	Переддипломна практика – 1,5
СумДПУ ім. А.Макаренка	Вікова фізіологія та валеологія - 2	Психологія – 7,5	Педагогіка - 6	Історія педагогіки - 2	Методика навчання фізики – 16,5	Навчальна практика (пропедевтична) – 1,5	Педагогічна практика (виробнича) – 7,5			
Бердянський ДПУ	Сучасні інформаційні технології - 4	Психологія - 9	Педагогіка - 6	Історія педагогіки - 3	Методика навчання фізики та астрономії - 9	Практика виробнича (в закладах освіти) - 9	Практика виробнича (в закладах освіти) - 9			